

Cookie¹ checklist

De lijst met verplichtingen in deze checklist is **niet exhaustief**. Dit document is **louter een hulpmiddel**, waarmee de Gegevensbeschermingsautoriteit het correct gebruik van cookies verder wenst aan te moedigen. De zaken die hierin opgenomen zijn, kunnen dan ook niet aanzien worden als nieuwe verplichtingen.

Voorafgaande toestemming

- ✓ Ik plaats geen niet strikt noodzakelijke cookies (of verschaft mij er geen toegang toe) voorafgaand aan het verkrijgen van de geldige toestemming daartoe;

Website

Als u het plaatsen van cookies op uw apparaat wilt toestaan, kunt u op de knop "Alles accepteren" klikken. Als u het plaatsen ervan wilt weigeren, kunt u naar het volgende niveau gaan door op "Instellingen" te klikken.

Alles accepteren

Instellingen

Vrije toestemming

- ✓ Ik gebruik geen "cookie walls"²;
- ✓ Ik voorzie geen "alle cookies aanvaarden" (of gelijkaardige) knop, zonder op dezelfde "laag" een "alle niet strikt noodzakelijke cookies weigeren" (of gelijkaardige) knop te voorzien³;
- ✓ Ik maak geen gebruik van technieken die als "deceptive design"⁴ kunnen gekwalificeerd worden (e.g. *nudging* door middel van kleurgebruik)⁵;

Website

Als u het plaatsen van cookies op uw apparaat wilt toestaan, kunt u op de knop "Alles accepteren" klikken. Als u het plaatsen ervan wilt weigeren, kunt u op de knop "Alles weigeren" klikken.

Alles accepteren

Alles weigeren

Instellingen

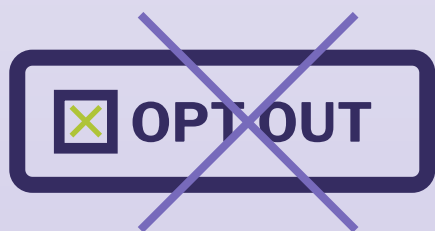
Specifieke toestemming

- ✓ Ik geef ten laatste in een tweede “laag”, de mogelijkheid om per specifiek doeleinde afzonderlijk toestemming (al dan niet) te verlenen;
- ✓ Ik gebruik zo duidelijk en nauw afgebakend mogelijke categorieën cookies, gebaseerd op de specifieke doeleinden waarvoor deze gehanteerd worden;
 - ✓ Ik houd daarbij rekening met het feit dat het gebruik voor eigen reclame/profilering en deze van derden dienen aanzien te worden als afzonderlijke doeleinden⁶;
 - ✓ Ik houd daarbij ook rekening dat het gebruik van cookies om een pagina te delen, liken of te volgen op sociale media en cookies gebruikt voor advertenties te personaliseren een ander doeleinde dienen;
 - ✓ Ik vermijd het gebruik van eenzelfde cookie voor meerdere doeleinden⁷;
- ✓ Ik geef, desgevallend in een lagere “laag”, de mogelijkheid om per “partner” (gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke) het gebruik van cookies (al dan niet) te aanvaarden;

Geïnfomeerde toestemming

- ✓ Ik geef in de eerste “laag” op een zeer duidelijke en beknopte wijze de verschillende doeleinden weer waarvoor toestemming wordt gevraagd (e.g. door gebruik vette benadrukking, bullet points, etc.);
- ✓ Ik verschaf daarnaast in de eerste “laag” op een duidelijke en beknopte wijze minstens informatie over:
 - ✓ de identiteit van de entiteit(en) die verantwoordelijk is (zijn) voor het plaatsen of uitlezen van de cookies (desgevallend met een weergave van het aantal partners en een hyperlink naar de volledige lijst opgedeeld per categorie);
 - ✓ hoe cookies geaccepteerd of geweigerd kunnen worden;
 - ✓ de gevolgen van het weigeren of accepteren van cookies;
 - ✓ het bestaan van het recht om toestemming in te trekken en hoe deze ingetrokken kan worden;
- ✓ Ik verschaf daarnaast, in een “lagere laag” de volledige lijst van gebruikte cookies, opgedeeld per categorie, inclusief hun doeleinde, de duurtijd en de ontvangers van dergelijke cookies⁸;

Ondubbelzinnige, actieve toestemming

- ✓ Ik leid geen toestemming af uit het verder surfen op de website of het sluiten van een banner, noch enige andere vorm van inactiviteit;
- ✓ Ik gebruik geen vooraf aangeduide vakjes om toestemming te verkrijgen, niet in een eerste noch een lagere “laag”;
- ✓ Ik koppel het verzoek om toestemming niet met de aanvaarding van algemene voorwaarden, noch het “aanvaarden” (of bevestigen van de kennisname) van een privacybeleid;
- ✓ Ik leid de toestemming niet af uit de browserinstellingen van een “bezoeker”;

Intrekking toestemming

- ✓ Ik voorzie een mechanisme om de toestemming even eenvoudig in te trekken als ze te geven, zoals door het plaatsen van een duidelijk zichtbare link of knop waar de cookie-instellingen kunnen beheerd worden en met één klik de toestemming kan ingetrokken worden;
- ✓ Ik verzeker mij ervan dat deze intrekking van de toestemming ook werkelijk het gewenste effect heeft en niet louter leidt tot het niet langer plaatsen van deze cookie naar de toekomst toe;

Verantwoordingsplicht

- ✓ Ik zorg ervoor dat cookies voor het onthouden van cookievoorkeuren van de “bezoeker” slechts gedurende een beperkte tijd bewaard worden (de Gegevensbeschermingsautoriteit acht een termijn van 6 maanden in beginsel redelijk)⁹;
- ✓ Ik houd informatie bij die aantoont hoe mijn toestemmingsmechanisme (zoals een banner) werd aangepast doorheen de tijd, bewaar voorgaande versies van mijn cookiebeleid en geef mijn cookiebeleid een datum en versienummer¹⁰;

Wanneer geen toestemming nodig?

- ✓ Ik heb de categorisatie van “**strikt noodzakelijke technische cookies**”¹¹ (zoals deze voor *load balancing* sessiecookies) gecontroleerd;
- ✓ Ik heb de categorisatie van “**strikt noodzakelijke functionele cookies**” (zoals cookies voor het tijdelijk bewaren van de taalkeuze, cookievoorkeuren of de inhoud van het winkelmandje) gecontroleerd. Dit omvat enkel cookies die strikt noodzakelijk zijn om een door de “bezoeker”¹² uitdrukkelijk gevraagde dienst te leveren;
- ✓ Ik heb ervoor gezorgd dat geen andere cookies worden geplaatst dan bovenstaande zonder dat voorafgaand de rechtsgeldige toestemming van de “bezoeker” werd verkregen.

Voetnoten

- 1 In deze checklist wordt de term “cookies” gehanteerd, maar worden daarmee **ook andere traceringsmechanismen** bedoeld die onder de ruime definitie in artikel 10/2 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (“Kaderwet”) vallen. Denk daarbij onder andere aan tracking in applicaties op de smartphone, maar ook andere technieken zoals het gebruik van een pixel, *device fingerprinting*, *local storage*, etc.
- 2 EDPB Richtsnoeren 5/2020 omtrent toestemming, randnummer 39: “*Wil toestemming vrijelijk worden verleend, dan mag toegang tot diensten en functies niet afhankelijk worden gesteld van de toestemming van een gebruiker voor het bewaren van informatie, dan wel het verkrijgen van toegang tot informatie die reeds is opgeslagen, in de eindapparatuur van een gebruiker (de zogenaamde cookie walls)*”, beschikbaar via: https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_nl.pdf
- 3 Een knop “instellingen beheren” volstaat dus niet naast een knop “alles aanvaarden”, zie ook het eerdere persbericht daaromtrent van de Gegevensbeschermingsautoriteit: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/burger/nieuws/2023/02/10/cookiebanners-de-edpb-publiceert-voorbeelden-van-niet-conforme-praktijken>
- 4 Zie ook ons eerder persbericht: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/burger/nieuws/2023/02/24/deceptive-design-patterns-hoe-deze-op-sociale-netwerken-te-herkennen-en-te-vermijden>
- 5 Goed voorbeeld: de “alles weigeren” en “alles aanvaarden” knoppen worden op dezelfde wijze weergegeven.
- 6 Zie ook, p. 64, voorbeeld 25 in de direct marketing aanbeveling 1/2020 van de GBA: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr-01-2020.pdf>
- 7 Zie ook randnummer 48 in de richtsnoeren opgesteld door de CNIL: https://www.cnil.fr/sites/cnil/files/atoms/files/lignes_directrices_de_la_cnil_sur_les_cookies_et_autres_traceurs.pdf
- 8 Zie ook de het “Planet49-arrest” van het HJEU (C-673/17): <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=218462&doclang=NL>
- 9 Zie ook randnummer 39 in de aanbeveling opgesteld door de CNIL: <https://www.cnil.fr/sites/cnil/files/atoms/files/recommandation-cookies-et-autres-traceurs.pdf>
- 10 Voor meer mogelijke tips/aanbevelingen, zie pagina 13, randnummer 48 in de aanbeveling opgesteld door de CNIL: <https://www.cnil.fr/sites/cnil/files/atoms/files/recommandation-cookies-et-autres-traceurs.pdf>
- 11 Artikel 10/2, §2 wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (“kaderwet”): “*technische opslag van informatie of de toegang tot informatie opgeslagen in de eindapparatuur van een abonnee of een eindgebruiker met als uitsluitend doel de verzending van een communicatie via een elektronische-communicatienetwerk uit te voeren*” (eigen onderlijning).
- 12 Het tellen van bezoekers valt hier om deze reden in beginsel niet onder, zie in deze zin ook pagina 10 van Opinie 04/2012 van de Artikel 29 Groep Gegevensbescherming: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2012/wp194_en.pdf: “*While they are often considered as a “strictly necessary” tool for website operators, they are not strictly necessary to provide a functionality explicitly requested by the user (or subscriber). In fact, the user can access all the functionalities provided by the website when such cookies are disabled.*”
Enkele toezichthouders (in andere lidstaten) nemen de positie in dat het plaatsen of zich toegang verlenen tot dergelijke cookies - onder bepaalde strikte voorwaarden - aan de toestemmingsvereiste ontsnapt. Soms is dit het gevolg van een aanpassing aan de nationale wetgeving (deze uitzonderingsgrond werd dan expliciet toegevoegd), soms ten gevolge van nationale rechtspraak.